

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

7 Μαΐου, Διεθνής Ημέρα Μείωσης της βλάβης:

Το Δικαίωμα στη Σωματική και Ψυχική Υγεία των Ανθρώπων
που κάνουν Χρήση Εξαρτησιογόνων ουσιών

Με αφορμή τη Διεθνή Ημέρα Μείωσης της βλάβης, οι συνυπογράφουσες οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών υποστηρίζουν το δικαίωμά των ανθρώπων που κάνουν χρήση ψυχοδραστικών ουσιών στην υγεία και την ισότιμη πρόσβαση σε υπηρεσίες σωματικής και ψυχικής υγείας χωρίς διακρίσεις.

Οι υπηρεσίες Μείωσης της βλάβης αναφέρονται σε πολιτικές, προγράμματα και πρακτικές που αποσκοπούν στη μείωση των επιβλαβών συνεπειών που συνδέονται με τη χρήση ψυχοδραστικών ουσιών σε άτομα που δεν μπορούν ή δεν θέλουν να σταματήσουν την χρήση.

Οι υπηρεσίες Μείωσης της βλάβης είναι διεθνώς αναγνωρισμένες από τη δεκαετία του 1980 ως οι αποτελεσματικότερες σε θέματα πρόληψης μεταδοτικών ασθενειών (π.χ. Ηπατίτιδες Β και C, HIV/AIDS), υπερδοσολογίας και θανάτων, αλλά και συνολικά στη μείωση των αρνητικών επιπτώσεων της χρήσης ουσιών σε ατομικό και κοινωνικό επίπεδο. Στην Ελλάδα, παρόλο που οι παρεχόμενες υπηρεσίες Μείωσης της βλάβης υλοποιούνται από κρατικούς κυρίως φορείς και ΜΚΟ σε ικανοποιητικό βαθμό, οι συνθήκες οικονομικής ύφεσης εμποδίζουν τη διεύρυνση και προσαρμογή τους στις συνεχώς μεταβαλλόμενες ανάγκες των ανθρώπων που κάνουν χρήση ουσιών.

Είναι γεγονός βέβαια ότι την περίοδο 2012-2014 υλοποιήθηκαν περισσότερες νέες παρεμβάσεις Μείωσης της βλάβης και άμεσης πρόσβασης σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη, κυρίως από τον ΟΚΑΝΑ και το ΚΕΘΕΑ, με τη χρηματοδότηση από τα Ευρωπαϊκά Προγράμματα ΕΣΠΑ. Ωστόσο, πολλές από αυτές τις υπηρεσίες δε συνεχίζουν να λειτουργούν το 2015 λόγω έλλειψης οικονομικών πόρων, και δυστυχώς οι επιπτώσεις ήδη έχουν γίνει αισθητές τόσο στους ίδιους τους ανθρώπους που κάνουν χρήση ουσιών όσο και στις υπηρεσίες υγείας.

Χαρακτηριστικά, οι λίστες υποκατάστασης οπιοειδών έχουν αυξηθεί δραματικά τον τελευταίο καιρό ενώ καινοτόμες πρακτικές όπως ο Εποπτευόμενος Σταθμός «Οδυσσέας» έκλεισε εν μία νυκτί μετά από δέκα μήνες επιτυχούς λειτουργίας. Η διανομή υλικού ασφαλέστερης χρήσης απειλείται. Πρακτικές όπως η διανομή ναλοξόνης για την αντιμετώπιση περιστατικών υπερδοσολογίας που έχουν αποδειχθεί σωτήριες για τη ζωή ανθρώπων που κάνουν χρήση ψυχοδραστικών ουσιών, δεν υιοθετούνται από την ελληνική πολιτεία.

Ως κοινωνία των πολιτών επισημαίνουμε την ανάγκη πρόσβασης σε υπηρεσίες για όλα τα άτομα, ειδικά εκείνα που είναι περισσότερο αποκλεισμένα και τονίζουμε την επιτακτική ανάγκη αλλαγής του νομικού πλαισίου, ώστε

επιστημονικά τεκμηριωμένες παρεμβάσεις όπως ο «Οδυσσεάς» να τύχουν ευρύτερης εφαρμογής.

Στην Ελλάδα, σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα διαθέσιμα στοιχεία του ΕΚΤΕΠΝ για το έτος 2013, η εκτίμηση του συνολικού αριθμού χρηστών ηλικίας 15-64 ετών με κύρια ουσία την ηρωίνη είναι 16.162, και μόνο περίπου οι 5.000 προσέγγισαν το 2013 τα προγράμματα θεραπείας ή μείωσης της βλάβης. Επίσης, παρόλο που οι υπηρεσίες μείωσης της βλάβης και θεραπείας φαίνεται να ανταποκρίθηκαν επιτυχώς στην αιφνίδια επιδημική έξαρση του 2012 των HIV διαγνώσεων, από τους συνολικά 1.075 HIV θετικούς χρήστες ουσιών που δηλώθηκαν στο ΚΕΕΛΠΝΟ μόνο το 43,5% έκαναν έναρξη και διατηρήθηκαν στην αντιρετροϊκή θεραπεία (2011-2013). Είναι δε αξιοσημείωτο ότι η συντριπτική πλειοψηφία των ανθρώπων που κάνουν ενέσιμη χρήση ουσιών είναι θετικοί στον ιό της Ηπατίτιδας C, γεγονός που αποτελεί διαχρονική τάση στην Ελλάδα και ακόμα δεν έχει λάβει τη δέουσα προσοχή από τις υπηρεσίες μείωσης της βλάβης και υγείας για εντατικοποίηση της εξέτασης, διάγνωσης και θεραπείας της ιάσιμης (πλέον) Ηπατίτιδας C. Τα στοιχεία αυτά ενδεικτικά μόνο σκιαγραφούν την πολυπλοκότητα των ιατρικών ζητημάτων των ανθρώπων που κάνουν χρήση ουσιών και στα οποία δυστυχώς τα νοσοκομεία και οι άλλες υπηρεσίες υγείας και μείωσης της βλάβης αδυνατούν να ανταπεξέλθουν πλήρως.

Παράλληλα έχει αυξηθεί και ο αριθμός των Νέων Ψυχοδραστικών Ουσιών που καταγράφονται ετήσια στη χώρα μας αλλά και σε όλη την Ε.Ε. Από την στιγμή που τα συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης καταφέρνουν να τις καταγράφουν είναι σημαντικό οι παρεμβάσεις μείωσης βλάβης να προσαρμόζονται στις νέες τάσεις χρήσης ουσιών. Οι ΜΚΟ δουλεύουμε για την κατανόηση και την αποτύπωση του φαινομένου και για προτάσεις προσαρμογής των σημερινών παρεμβάσεων μείωσης βλάβης στα νέα δεδομένα της χρήσης.

Οι υπηρεσίες Μείωσης της βλάβης αδιαμφισβήτητα αποτελούν το συνδεδεμένο κρίκο των ανθρώπων που κάνουν χρήση ουσιών με το σύστημα υγείας και πρόνοιας. Σαφώς, λοιπόν, είναι σημαντικό να ενισχυθούν κυρίως οικονομικά και να διευρυνθούν πανελλαδικά με νέες εξελιγμένες παρεμβάσεις υποστηρίζοντας ακόμα περισσότερο την ποικιλόμορφη αυτή ευπαθή κοινωνική ομάδα.

Οι οργανώσεις:

Διογένης, Πρωτοβουλία Διαλόγου για την Πολιτική των Ναρκωτικών στην ΝΑ Ευρώπη

Θετική Φωνή

Κέντρο Ζωής

Praksis

Προμηθέας, Σύλλογος Ασθενών Ήπατος

Σύλλογος Θεραπευομένων ΟΚΑΝΑ